

ESTILS

Testimoni de l'autisme

Per què salto? (Edicions Bromera), de Naoki Higashida, és un llibre escrit per un noi de 13 anys amb autisme que ens ofereix una narració inoblidable basada en el seu propi testimoni. A l'autor, que va néixer al Japó el 1992, li van diagnosticar autisme quan tenia cinc anys. Tot i que la

comunicació oral li resultava impossible, gràcies a un professor ambiciós i a la seva pròpia perseverança va començar a lletrejar paraules sobre una taula alfabètica. Ha publicat obres de ficció i no-ficció, té un blog i la seva manera d'escriure ha merescut alguns premis.

L'agressivitat, un nou tabú?

Cada vegada és més freqüent rebutjar l'expressió de qualsevol emoció intensa que no sigui la felicitat

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

El debat és candent: què fem amb l'agressivitat? ¿La reprimim? ¿Intentem eliminar-la per tots els mitjans, costi el que costi? I la pregunta clau, que sovint s'obvia: ¿veritablement és tan perjudicial? En una societat els tabús neixen d'estaments morals més o menys consolidats que tenen en poca consideració les experiències i necessitats humanes; es valora i predica una idea i d'allò que des de la condició humana la qüestiona o la posa en perill se'n fa un tabú per es-

talviar-nos la reflexió i el canvi. La doble moral sorgeix quan aquest tabú, precisament per formar part de la mateixa moral que el nega o el calla, es practica d'amagat o sota altres termes i accions que no reben la mateixa càrrega negativa. En definitiva, un tabú és l'evidència d'allò que no volem assumir i, per tant, senyal d'irresponsabilitat.

El bòtox de l'ànima

Jesper Juul és un terapeuta familiar danès amb més de quaranta anys d'experiència acompanyant adults, joves i nens. Des del 2007 dirigeix l'organització Familylab Internacional, amb formació i assessorament a famílies, professionals i institucions. Autor de diversos llibres, ara

publica *Agresión. ¿Un nuevo y peligroso tabú?* (Herder), una necessària reflexió sobre com es pot comprendre i afrontar l'agressivitat en l'entorn familiar i educatiu. Juul ens parla del que ell anomena la "síndrome del bòtox de l'ànima", és a dir, la tendència a no voler cap tipus d'emoció intensa sorgida en les nostres llars o institucions, excepte la "felicitat", fet que provoca en els adults allunyar-nos de la nostra condició humana per convertir-nos en mers actors que intentem donar una imatge de persona bona i triomfadora. Això té efectes a tots els nivells i fa augmentar la hipocresia i la doble moral, des dels nivells més generals –en política, institucions...– fins als més íntims. A això s'hi afe-

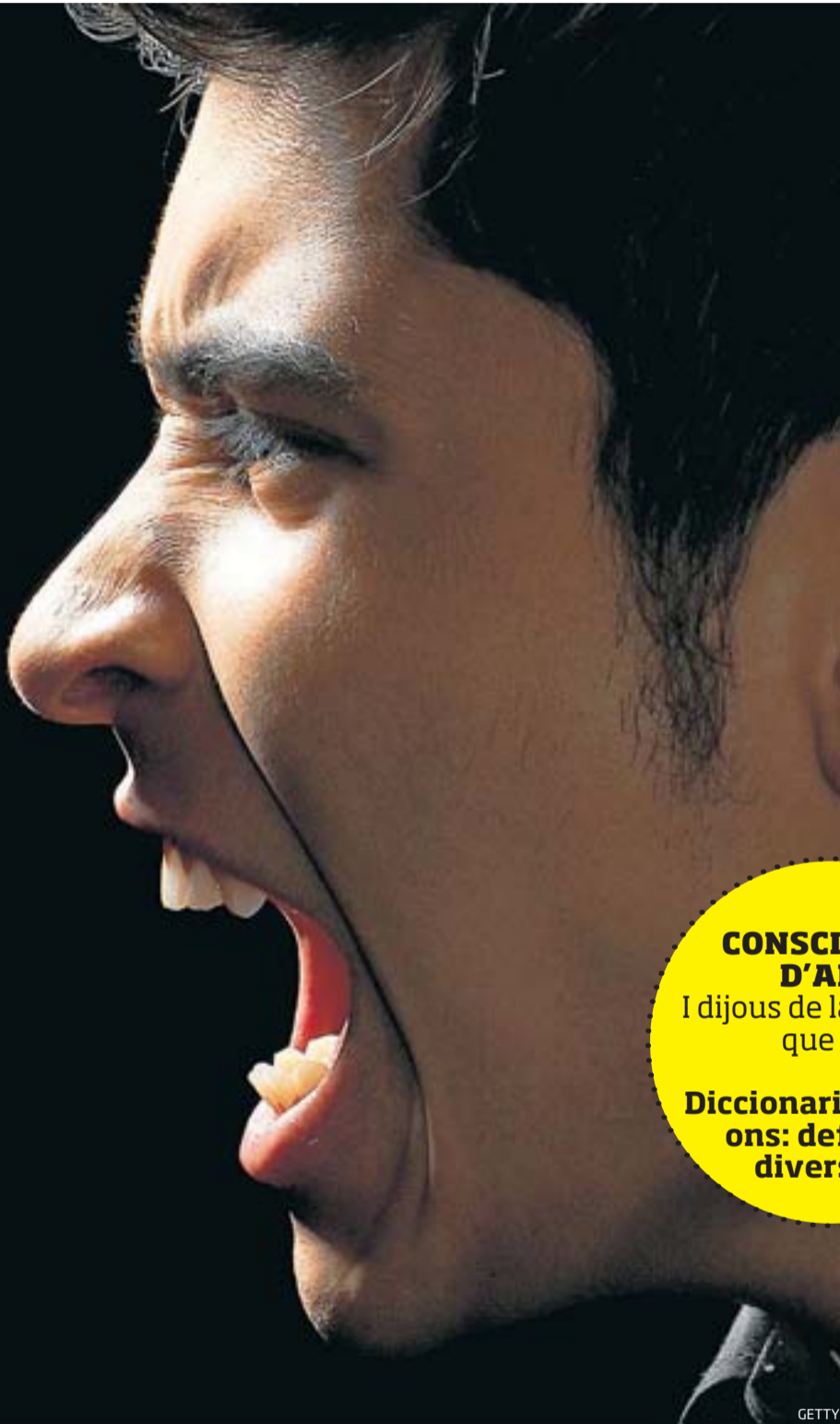
Entre el cel i la terra

En el context de les diferents manifestacions de la recerca i la cultura humanística, la Universitat Pompeu Fabra organitza des d'ahir i fins avui un seminari sobre la figura de l'àngel en la teologia, la filosofia política, la literatura i les arts, amb especialistes diversos. Consulteu el programa a www.upf.edu.

La cita de la setmana

"Mare, construiré un vaixell de paper i fugirem amb la ventada. Cap mà egòlatra lligarà somnis amb pedres. Fugirem enllà, serem onades d'una mar enfurismada!"
Roser Domènech

CONSCIÈNCIA D'ARA
I dijous de la setmana que ve:
Diccionari de religions: definir la diversitat

altra manera: tota la música i poesia emocional que portem dins l'hem de fer sentir, inclosa la irritació, la frustració, la ira, la ràbia i l'odi. Només d'aquesta manera, intercanviant i expressant la nostra diversitat emocional, serà possible madurar i créixer". "Des dels àmbits familiars, educatius i terapèutics -afegeixem d'abandonar l'actitud segons la qual si la nostra relació dona fruits el mèrit és meu (o del meu mètode) i, si no, doncs la culpa és teva".

Agressivitat i vida

Per a Juul, "l'agressivitat és molt més que l'enuig, la irritació i comunicar-se a crits". "Sense agressivitat no seríem capaços de posar-nos metes i perseguir-les. No seríem capaços de fer carrera o complir els nostres somnis, ni de jugar a futbol o a tennis; no podríem seduir ningú, ni marcar els nostres límits o protegir els nostres fills. No arribaríem a cap cim ni lluitaríem contra la malaltia del càncer ni enderrocaríem cap dictador", afirma.

L'agressivitat dels nens i adolescents, per tant, no és un objectiu a combatre, sinó a integrar i canalitzar. Per a l'especialista danès, els nens reaccionen a aules massificades i professionals cremats de dues maneres: o bé lluiten per aconseguir l'atenció i el suport que necessiten o bé renuncien i es converteixen en individus "que funcionen". Els que pertanyen al primer grup de seguida són catalogats com a nens amb necessitats especials: se'ls estigmatitza i culpa sense tenir en compte que, en la gran majoria de casos, el comportament agressiu és l'opció més social i pràctica que aquests nens i joves han trobat per demanar ajut.

Això no vol dir que es permeti l'agressivitat i no s'hi posin límits, tot el contrari. El que ens demana Juul és que l'afrontem d'una manera responsable, compartint sentiments sense tapar-los ni negar-los i amb paraules que no culpabilitzin el nen per no poder comunicar verbalment la seva frustració. Insisteix, també, que la persona que té el poder sempre serà la responsable de la qualitat de la relació i, per tant, és una crida a escoles i institucions perquè no s'infravalori un dels antidòts més eficaços contra la violència: l'empatia. Per a Juul, "quan els nens perden el contacte amb el seu interior o la seva naturalesa, la capacitat d'empatia també es redueix i comencen a actuar com els adults en les grans ciutats, que poden passar per davant d'algú sagnant al carrer sense immutar-se".

geix, segons Juul, l'aparició d'una cultura neoromàntica que ha suposat una nova càrrega per als adults: "Haver de ser sempre afectuosos, amables, comprensius, subtils i delicats és una tasca impossible que degenera en una violència de l'amabilitat i la correcció". "Les escoles i altres institucions -diu Juul- han augmentat la tendència a discriminar els nens que expressen ràbia i frustració i l'agressivitat s'ha convertit en un tabú. Fins fa poc passava una cosa semblant amb la sexualitat. Però el nou tabú pot ser més perillós que aquest perquè nega a moltes persones l'experiència del desig, l'alegria i la proximitat i posa en joc la salut emocional dels nens, la seva autoestima i la seva

confiança". El terapeuta diferencia entre una agressivitat constructiva i una altra de destructiva, i denuncia que es castiguen els efectes constructius de l'agressivitat sota uns arguments aparentment ètics però que no busquen una relació sana, profunda i equilibrada: "L'antic paradigma educatiu sempre culpa el més dèbil. Un dels aspectes del nou paradigma és adonar-nos que les relacions de subjecte a subjecte (que en essència es diferencien de les relacions de subjecte a objecte) són molt més saludables per a tots els implicats. Però perquè les relacions importants entre adults i alumnes siguin, en un sentit emocional, sanes, constructives, encoratjadores i útils hem d'implicar-nos-hi d'una

Inèrcies agressives

Opinió

EULÀLIA FANAR
INVESTIGADORA EN TEMES DE GÈNERE I CONFLICTE

Les dones sabem molt bé què és la histèria: la cultura patriarcal ha reprimit intensament tot el ventall d'expressió emocional femenina titllant-nos de neuròtiques, desequilibrades, desiguals i, en definitiva, no aptes. El mateix terme *histèria*, segons el diccionari, prové del grec *hystéra* (matriu) perquè aquesta malaltia es considerava pròpia de les dones... El llibre de Jesper Juul sobre l'agressivitat com a nou tabú ens regala una reflexió molt interessant i vull destacar-ne dos aspectes. Pel que fa al primer aspecte, observa que les dones que treballen de mestres i pedagogues i que fan fora els nens agressius de la classe, de les institucions i de la taula familiar en realitat estan reproduint la conducta en extrem repressora (és a dir, agressiva) generalitzada fa un segle en els centres psiquiàtrics. En aquell moment -escriu Juul- tota dona que exterioritzava la seva ràbia, rancor o frustració rebia el diagnòstic d'histèrica categoritzat i estigmatitzat pel dictamen, inapel·lable, masculí. "No tornem a ensopagar amb la mateixa pedra", ve a dir-nos.

Repetició
Quan ens alliberem, reproduïm alguns dels patrons repressius. Una bona manera d'acabar amb inèrcies és admetre-ho i parlar-ne

L'altre aspecte ens parla de la manera d'expressar el neguit: "Aproximadament la meitat dels infants intenten interioritzar el seu malestar tornant-se introvertits, fàcils de manipular i evitant fer més soroll del que és necessari. La majoria són nenes i les hem d'observar des de molt a prop per detectar l'ombra en la seva mirada i encara més en el seu ànim". Els que ho exterioritzen són normalment nens i, per tant, es converteixen en el blanc perfecte de les persones que consideren l'agressivitat un tabú.

La història ens diu que els pobles colonitzats tendeixen a imitar la cultura del colonitzador. Sembla una tendència general i també personal: quan ens alliberem, repetim alguns dels patrons repressius... Una bona manera d'acabar amb inèrcies és admetre-ho i parlar-ne.